

วิถีแห่ง TQM

ตอน Good Governance กับ TQM วิฑูรย์ สิมะโชค*

>>> **Good Governance** ก็คือ การกำกับดูแลที่ดี คำว่า **“การกำกับดูแลกิจการ”** เป็นศัพท์ทางการบริหารจัดการที่มาจากคำภาษาอังกฤษว่า **“Corporate Governance”** ซึ่งมีชื่อเรียกในภาษาไทยมากมาย ไม่ว่าจะเป็น **“ธรรมรัฐ” “ธรรมาภิบาล”** หรือ **“บรรษัทภิบาล”** เป็นต้น

แต่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้เลือกใช้คำแปลว่า **“การกำกับดูแลกิจการ”** เพราะเห็นว่าให้ความหมายที่ชัดเจนและตรงประเด็นมากที่สุด

ในเรื่องนี้นักวิชาการหลายท่านได้ใช้คำว่า Good Governance และ Corporate Governance ในความหมายเดียวกันก็มี ปัจจุบัน **“การกำกับดูแลกิจการที่ดี” (Good Corporate Governance)** กำลังเป็นเรื่องที่กล่าวขานและได้รับการปฏิบัติกันอย่างกว้างขวางในรัฐวิสาหกิจ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และบริษัทชั้นนำของบ้านเรา

จากเอกสารในการสัมมนาเชิงวิชาการเพื่อกำหนดทิศทางและนโยบายการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจในช่วงแห่งการเปลี่ยนแปลงของ “ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” ได้ทำการแปลและให้ความหมายศัพท์คำว่า **“Corporate Governance”** ที่น่าสนใจยิ่ง

ในความหมายอย่างแคบแล้ว คำว่า “การกำกับดูแลกิจการ” หมายถึง **“ระบบซึ่งบริษัทใช้ชี้ทาง (Direct) และควบคุม (Control) กิจกรรมต่างๆ”**

กระบวนการกำกับดูแลกิจการ อาจรวมถึง

- ความรับผิดชอบในการทำงาน (Responsibility) ซึ่งหมายถึง การกำหนดว่า **ใครควรทำอะไร**

- ความรับผิดชอบต่อผลปฏิบัติงานตามหน้าที่ (Accountability) ซึ่งหมายถึง ผู้ที่มีความรับผิดชอบในการทำงานนั้นต้องมีความรับผิดชอบตามหน้าที่ต่อ **ใครและอย่างไร**

- การตรวจสอบและถ่วงดุล (Checks and Balances) ซึ่งหมายถึงระบบการตรวจตราดูแล (Supervision) และวิธีการควบคุมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพ สร้างความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มมูลค่าแก่ผู้ถือหุ้น

ส่วนความหมายอย่างกว้างนั้น **องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD)** ได้ให้ความหมาย **“การกำกับดูแลกิจการ”** ไว้ว่า “เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการปรับปรุงประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของบริษัท ซึ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายจัดการ คณะกรรมการ ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ การกำกับดูแลกิจการยังช่วยให้มีโครงสร้างซึ่งเป็นกลไกในการกำหนดวัตถุประสงค์ของบริษัทและกำหนดวิธีที่จะบรรลุวัตถุประสงค์เหล่านั้น รวมถึงวิธีสอดส่องดูแลผลปฏิบัติงานของบริษัทด้วย”

โดยสรุปแล้ว **“การกำกับดูแลกิจการ”** หมายถึง **“ระบบที่จัดให้มีกระบวนการและโครงสร้างของภาวะผู้นำและการควบคุมของกิจการ ให้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและสร้างความสามารถในการแข่งขันเพื่อรักษาเงินลงทุนและเพิ่มคุณค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาวภายในกรอบการมีจริยธรรมที่ดี โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่นและสังคมโดยรวมประกอบ”**

ตัวอย่างของ “ผู้มีส่วนได้เสีย” (Stakeholder) เช่น ของรัฐวิสาหกิจก็คือบุคคล 6 ฝ่าย อันได้แก่ ประชาชน ผู้กำหนดนโยบาย ผู้กำกับดูแล คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารรัฐวิสาหกิจและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

* รองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม